

กลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก Strategies for Developing Future Skills of Nursing Students in Faculty of Nursing Praboromarajchanok Institute

นัยนันต์ เตชะวณิช^{1*}, นีรันตร์ จุลทรัพย์², จรัส อติวิทยากรณ์²
Naiyanan Tejavanija^{1*}, Niran Chullasap², Jarus Atiwittayaporn²

¹นักศึกษาปริญญาเอก คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่,

²คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹Doctoral Student Faculty of Education and Liberal Arts Hatyai University,

²Faculty of Education and Liberal Arts, Hatyai University

(Received: April 21, 2024; Revised: August 6, 2024; Accepted: August 15, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพนี้เพื่อสังเคราะห์ทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล พัฒนากลยุทธ์ และประเมินร่างกลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ดำเนินการ 4 ขั้นตอนคือ ขั้นตอนที่ 1 สังเคราะห์ทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล จากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 8 คน ขั้นตอนที่ 2 สังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรจากเอกสารแผนกลยุทธ์ และผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาล จำนวน 40 คน ขั้นตอนที่ 3 พัฒนากลยุทธ์จากผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ด้วยวิธี TOWS Matrix ขั้นตอนที่ 4 ประเมินกลยุทธ์ จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน โดยการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 8 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะความเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม 4) ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ 5) ทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาที่สองในการดูแลสุขภาพ 6) ทักษะด้านเทคโนโลยี 7) ทักษะด้านอาชีพ และ ทักษะการเรียนรู้ และ 8) ทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม

2. กลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก มี 4 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) ส่งเสริมการใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา 2) พัฒนาระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์และบุคลากร เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ และ 4) บูรณาการการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมทักษะในอนาคตของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

3. กลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ทั้ง 4 กลยุทธ์ มีความสอดคล้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ผลการวิจัย วิทยาลัยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนกสามารถนำกลยุทธ์ไปใช้ในการออกแบบแผนงาน โครงการ หรือ กิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: กลยุทธ์ ทักษะในอนาคต นักศึกษาพยาบาล

*ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: naiyanan@bcnsc.ac.th)

Abstract

This qualitative research aimed to synthesize the future skills of nursing students, develop strategies, and evaluate the draft strategies for the development of future skills for nursing students at the Faculty of Nursing, Praboromarajchanok Institute. Future skills refer to the set of competencies, abilities, and knowledge that are predicted to be in high demand in the future job market. The research was conducted in four steps: 1) synthesize the future skills of nursing students through a literature review and interviews with 8 nursing college administrators, 2) synthesize the internal and external organizational environments through the analysis of strategic planning documents and interviews with 40 nursing college administrators, 3) develop strategies based on the environmental analysis using the TOWS Matrix method, and 4) ten experts evaluated the strategies through focus group discussions. The data was analyzed using content analysis. The research results showed as follows.

1. The future skills of nursing students include 8 key skills: a) analytical thinking and problem-solving skills, b) creativity and innovation skills, c) cultural diversity understanding, d) collaboration, teamwork, and leadership skills, e) communication skills and the use of a second language in healthcare, f) technology skills, g) career and lifelong learning skills, and h) moral and ethical skills.

2. There were 4 strategies for developing the future skills of nursing students: a) to promote the use of an educational quality assurance system, b) to develop systems and mechanisms for faculty and staff development to support students' future skills, c) to modernize the information technology system and promote the effective use of technology, and d) to integrate teaching and learning management with student development, so to continuously enhance future skills.

3. The four strategies for developing the future skills of nursing students at the Praboromarajchanok Institute Faculty of Nursing were found to be consistent, appropriate, feasible, and beneficial for the future skill development among nursing students.

Based on this research results, the Praboromarajchanok Institute Faculty of Nursing can utilize these strategies to design programs, projects, or activities to more effectively develop the future skills among nursing students.

Keywords: Strategies, Future Skills, Nursing Student

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ ร่วมกับกระแสการพัฒนาเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างก้าวกระโดด และกระแสความเป็นใหญ่ของเงินทุน ทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมในโลกสมัยใหม่ที่เรียกว่า VUCA World คือโลกที่มีความผันผวน (Volatility) ไม่แน่นอน (Uncertainty) สลับซับซ้อน (Complexity) และคลุมเครือ (Ambiguity) (Giles, 2018; Namprom, 2019; Rangabtook, 2020) ส่งผลให้มีการพูดถึงคำว่า “ทักษะในอนาคต” ขึ้น โดยมองว่าทักษะในอนาคตจะช่วยให้คนสามารถอยู่ในโลกแห่งความผันผวน ไม่แน่นอน สลับซับซ้อน และคลุมเครือนี้ได้ การพัฒนาทักษะในอนาคตเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของสถาบันการศึกษา เพราะสถาบันการศึกษาเป็นเสาหลักในการสร้างคนเพื่อพัฒนาประเทศและสร้างความแข็งแกร่งให้กับสังคม (Khosuk, 2017; Youngtrong, Siridhrungsri & Khamdit, 2017) ต่างประเทศมีการตื่นตัวและปรับแนวทางการจัดการศึกษา เพื่อต้องการพัฒนาคนในประเทศให้มีทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตในโลกแห่งอนาคต ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการรวมตัวก่อตั้งเป็นภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (The Partnership for the 21st Century Skills) ได้พัฒนากรอบแนวคิดเกี่ยวกับ

(2/15)

ทักษะความรู้ที่จะช่วยให้เกิดความเชี่ยวชาญและประสบความสำเร็จในการทำงานในรูปแบบ “The 21st Century Skills Framework for 21st Century Learning” นอกจากนี้ นักวิชาการจากหลายประเทศตื่นตัวในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้นักศึกษามีทักษะแห่งอนาคต รวมทั้งการประชุมสภาเศรษฐกิจโลก ได้กล่าวถึงทักษะในอนาคตที่คนในปัจจุบันจำเป็นต้องมี ซึ่งแนวคิดจากนักวิชาการต่าง ๆ มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เช่น 1) ทักษะการการคิดเชิงวิเคราะห 2) ทักษะการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร สื่อ และเทคโนโลยี 4) การปรับตัวและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 5) การแก้ปัญหาที่ซับซ้อน 6) การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ 7) การทำงานเป็นทีม (Wattanukul & Mungsing, 2015; Stephanie, 2021; World Economic Forum, 2020)

ประเทศไทยเริ่มพัฒนาทักษะในอนาคตของผู้เรียนโดยนำฐานคิดทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skill) ขององค์การภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการพัฒนาทักษะผู้เรียน ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะชีวิตและอาชีพ 3) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร และเทคโนโลยี (Chaisooksung, Sumettikoon & Siribanpitak, 2015) นอกจากนี้ Office of the Education Council (2021) ได้ศึกษาทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต พบว่าทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคตสำหรับนักศึกษา ประกอบด้วย 1) ความเข้าใจและการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) 2) การเป็นผู้เรียนเชิงรุก (Active Learner) 3) การเป็นพลเมืองที่ดี (Civic Literacy) 4) การคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 5) การแก้ปัญหา (Problem-Solving) 6) ความรู้ทางธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ (Business and Entrepreneurial Literacy) 7) การทำงานร่วมกับผู้อื่น (Collaborative Skills) 8) การปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่หลากหลาย (Cross-Cultural Competence)

การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ ระดับปริญญาตรี มีพันธกิจที่สำคัญคือ การผลิตพยาบาลวิชาชีพซึ่งจำเป็นต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทางการพยาบาล การผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การพยาบาลองค์รวมแก่ผู้รับบริการที่เป็นบุคคล ครอบครัว และชุมชนในทุกมิติทุกภาวะสุขภาพ และทุกช่วงชีวิต ด้วยความเอาใจใส่อย่างเอื้ออาทรโดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้รับบริการ ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพและความเท่าเทียมกันของคุณค่าชีวิตมนุษย์ แต่สภาพการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี รวมทั้งการเกิดโรคอุบัติใหม่ พยาบาลจำเป็นต้องมีทักษะที่สำคัญเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการประชุมการประชุมวิจัยทางการพยาบาลแห่งชาติ ครั้งที่ 7 เรื่อง แนวโน้ม ความท้าทายและเครือข่ายวิจัยทางการพยาบาลในยุคเทคโนโลยีพลิกโลกเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2565 ที่มุ่งเน้นการเพิ่มระดับขีดความสามารถของพยาบาลเพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศในระดับนานาชาติได้ มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการวิจัยและการสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาลในภาวะเทคโนโลยีพลิกโลก โดยมีเป้าหมายสำคัญคือเพื่อให้ผู้ป่วยและประชาชนมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี การจัดการศึกษาสาขาพยาบาลศาสตร์ระดับอุดมศึกษา ควรปรับกระบวนการทัศน์ในการบริหารจัดการศึกษาในการเตรียมความพร้อมนักศึกษาให้มีทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Nursing Council, 2022)

คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก เป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ มีพันธกิจในการผลิตบัณฑิตพยาบาล และตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนานักศึกษาให้มีทักษะในอนาคต แต่จากการศึกษางานวิจัยติดตามคุณภาพบัณฑิตและความพึงพอใจคุณภาพบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิตของนักศึกษาพยาบาลที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยพยาบาล สังกัดสถาบันพระบรมราชชนกที่ผ่านมา ผลการประเมินส่วนใหญ่พบว่าบัณฑิตมีทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรมสูงกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนด้านที่ยังมีคะแนนการประเมินน้อย คือ ทักษะทางปัญญาการคิดวิเคราะห์ ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม ทักษะการสื่อสารโดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ (Chantra & Sarakshetrin, 2017; Chaikongkiat, Niha, & Chantarasiripoot, 2019; Khomtanet, Saedkong, Prombooth, Tupsai, Thitiyanviroj, Butudom, et al., 2020; Choojai, Patcheep, & Kitnopkiat, 2001) ซึ่งทักษะดังกล่าวเป็นทักษะในอนาคตที่นักศึกษาควรได้รับการพัฒนาทั้งสิ้น

การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษามีหลากหลายวิธี แต่พบว่าการใช้กลยุทธ์เป็นวิธีการที่จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จได้ดีกว่า เนื่องจากกลยุทธ์เป็นแนวทางหรือวิธีการทำงานที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม

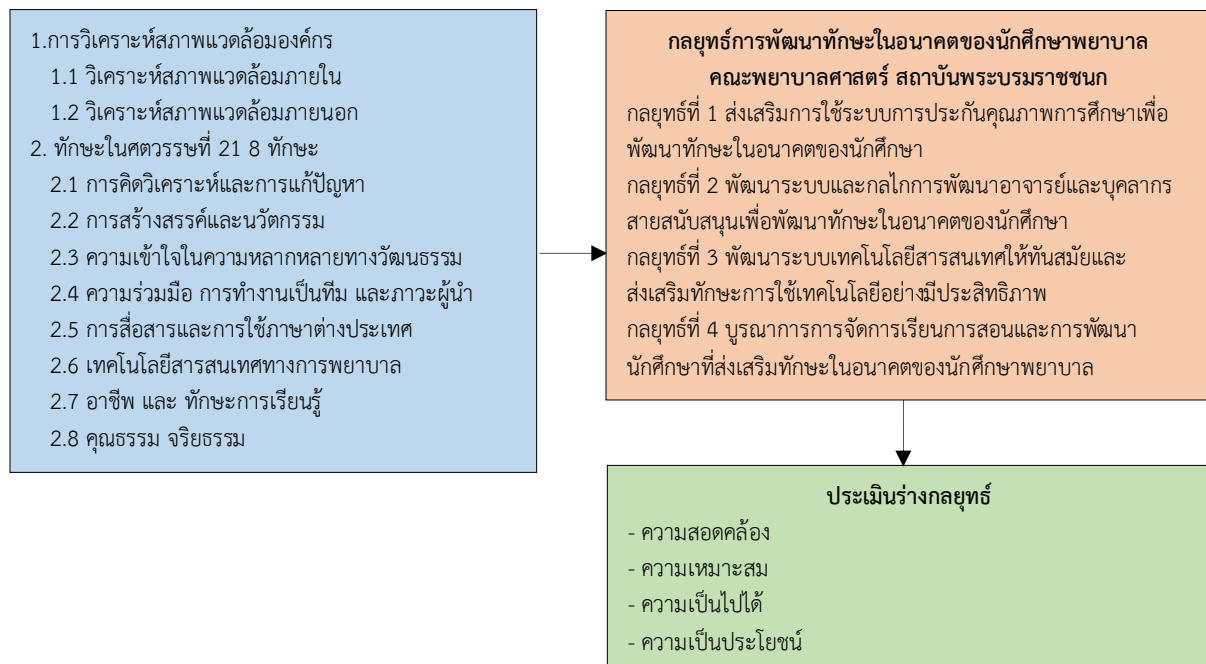
ภายในและภายนอกองค์กร โดยวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง มีการวางแผนกลยุทธ์ที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทขององค์กรจะช่วยให้สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงและประสบผลสำเร็จได้ (Kwamkhunkoei, 2019; Meekhamthong & Saenpong, 2019) และจากการศึกษาของ Njnpeng, Katonyoo, Wongla, & Chawapeng (2004) ได้ศึกษายุทธศาสตร์การพัฒนาวินิจฉัยพยาบาล ในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ผู้การเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารและอาจารย์มีความเห็นว่าการวางแผนกลยุทธ์เป็นเรื่องสำคัญที่จะส่งผลต่อการเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำ การนำกระบวนการเชิงกลยุทธ์มาใช้ในการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาจะช่วยให้เป้าหมายของการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาบรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ซึ่งผลของการวิจัยจะนำไปสู่การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้บัณฑิตสามารถดำเนินชีวิตและปฏิบัติงานในสังคมโลกปัจจุบันและโลกแห่งอนาคตที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การเป็นพลเมืองไทยที่มีคุณภาพ ช่วยพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคงในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์วิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์ทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก
3. เพื่อประเมินร่างกลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

กรอบแนวคิดวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน ด้วย 7'S ของแมคคินซี (7'S McKinsey) ซึ่งประกอบด้วย โครงสร้าง (Structure) กลยุทธ์ (Strategy) ระบบ (System) บุคลากร (Staff) รูปแบบ (Style) ทักษะ (Skill) และ ค่านิยมร่วม (Share value) และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก ด้วย PEST Model ประกอบด้วย ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal) ด้านเศรษฐกิจ (Economical) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Sociocultural) และ ด้านเทคโนโลยี (Technological) (Korsakul, 2018) และประยุกต์ใช้กระบวนการพัฒนากลยุทธ์ของ Meenakorn (2019) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อให้รู้สถานการณ์ขององค์กร ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดกลยุทธ์ด้วยวิธี TOWS Matrix และขั้นตอนที่ 3 การจัดทำกลยุทธ์ โดยการจัดทำร่างกลยุทธ์ และประเมินร่างกลยุทธ์ ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสังเคราะห์ทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะในอนาคตและการสัมภาษณ์ผู้บริหารของวิทยาลัย ได้แก่ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล และ รองผู้อำนวยการ จากวิทยาลัยพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก เลือกแบบเจาะจง จำนวน 8 คน กำหนดคุณสมบัติได้แก่ ยินยอมให้ข้อมูล และเป็นผู้บริหารที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารสถานศึกษา หรือ ประสบการณ์ในการทำงานด้านการพัฒนานักศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูลและแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก และแบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูล ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นผ่านการพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของโครงสร้างและเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา CVI เท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือจาก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล พร้อมแบบสัมภาษณ์ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล 8 แห่ง เพื่อขออนุญาตในการให้สัมภาษณ์ข้อมูลการวิจัย โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย และการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยนัดวันเวลากลุ่มตัวอย่างเพื่อสัมภาษณ์ทางโทรศัพท์ และสัมภาษณ์ตามแบบสัมภาษณ์ โดยใช้ระยะเวลาในการสัมภาษณ์คนละ 30 นาที ในประเด็นการผลิตบัณฑิตพยาบาลเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมผู้ใช้บัณฑิตในโลกแห่งอนาคต นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบัน

พระบรมราชชนก นักศึกษาจำเป็นต้องมีทักษะในอนาคตอะไรบ้าง อย่างไร ขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยจัดบันทึกข้อมูล และ ได้ทวนสอบข้อมูลจากการสัมภาษณ์กับผู้ให้สัมภาษณ์ทันทีหลังการสัมภาษณ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์ด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และ นำไปสังเคราะห์เป็นทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก โดย กำหนดให้ทักษะที่มีความถี่มากกว่าร้อยละ 60 เป็นทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล

ขั้นตอนที่ 2 การสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะใน อนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

แหล่งข้อมูลและผู้ให้ข้อมูล

เอกสารแผนกลยุทธ์ฉบับล่าสุดของวิทยาลัยพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 30 แห่ง สำหรับผู้ให้ข้อมูลได้แก่ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล/ รองผู้อำนวยการด้านวิชาการ/ ด้านการพัฒนา นักศึกษา ของวิทยาลัยพยาบาล จากวิทยาลัยวิทยาลัยพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จำนวน 30 วิทยาลัย วิทยาลัยละ 2 คน รวม 60 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามสภาพแวดล้อมขององค์กรที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงาน การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และ สถานที่ตั้งของวิทยาลัย ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายใน และสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานในการพัฒนาทักษะ ในอนาคตของนักศึกษาที่ผ่านมา และ ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน

แบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา ทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายใน ประกอบด้วย 7 ด้าน ตามกรอบ 7 S Model ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้าง (Structure) 2) ด้านกลยุทธ์ (Strategy) 3) ด้านระบบ (System) 4) ด้านรูปแบบ (Style) 5) ด้านบุคลากร (Staff) 6) ด้านทักษะ (Skill) และ 7) ด้านค่านิยม (Share Value) ส่วนที่ 2 ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอก ประกอบด้วย 4 ด้าน ตามกรอบ PEST Model ได้แก่ 1) ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factor) 2) ด้านเศรษฐกิจ (Economical Factor) 3) ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Socio-cultural) และ 4) ด้านเทคโนโลยี (Technological)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามสภาพแวดล้อมขององค์กรที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก ผ่านการตรวจสอบ คุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดทำแผนกลยุทธ์ จำนวน 3 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร จำนวน 2 ท่าน มีค่า I-CVI อยู่ในช่วง .8 – 1.0 ค่า S-CVI เท่ากับ .9 สำหรับ แบบบันทึกผลการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะ ในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา CVI เท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย หาดใหญ่ ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาล 30 แห่ง เพื่อขออนุญาตวิเคราะห์ ข้อมูลเพื่อการวิจัย ผู้วิจัยส่งชุดแบบสอบถาม 1 ชุด และมี QR Code แบบสอบถามการวิจัยสำหรับผู้สะดวกในการให้ข้อมูลผ่าน Google Form โดยผู้วิจัยชี้แจง วัตถุประสงค์ของการทำวิจัย การเก็บข้อมูลวิจัย และการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยแนบเป็นเอกสารการชี้แจงพร้อม กับหนังสือนำส่ง และชี้แจงใน Google Form ด้านหน้าก่อนแบบสอบถามการวิจัย ใช้ระยะเวลาในการตอบ

แบบสอบถาม 30 - 45 นาที ผู้วิจัยได้รับข้อมูลกลับคืนมา 20 วิทยาลัย วิทยาลัยละ 2 ชุด รวม 40 ชุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์แล้วจึงนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในลำดับต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการดำเนินงานการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล สถาบันพระบรมราชชนก จากการศึกษาเอกสารและข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

แหล่งข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ในขั้นตอนที่ 2

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์กลยุทธ์ ประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูล 4 ด้าน ดังนี้ ด้านที่ 1 แบบบันทึกข้อมูลการจับคู่ข้อมูลที่เป็นจุดแข็งกับข้อมูลด้านโอกาส ด้านที่ 2 แบบบันทึกข้อมูลการจับคู่ข้อมูลที่เป็นจุดแข็งกับข้อมูลด้านอุปสรรค ด้านที่ 3 แบบบันทึกข้อมูลการจับคู่ข้อมูลที่เป็นจุดอ่อนกับด้านโอกาส และ ด้านที่ 4 แบบบันทึกข้อมูลการจับคู่ข้อมูลที่เป็นจุดอ่อนกับข้อมูลด้านอุปสรรค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์กลยุทธ์ จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง นำเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ โดยให้ระบุอักษร S หมายความว่าข้อมูลที่เป็นจุดแข็งแต่ละข้อ ใช้อักษร W หมายความว่าข้อมูลที่เป็นจุดอ่อน ใช้อักษร Q หมายความว่าข้อมูลที่เป็นโอกาส และ ใช้อักษร T หมายความว่าข้อมูลที่เป็นอุปสรรค เพื่อให้มีความชัดเจนในการนำข้อมูลไปใช้ในการจัดทำกลยุทธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค จากขั้นตอนที่ 2 มาจับคู่ข้อมูล 4 ด้าน ประกอบด้วย การจับคู่ข้อมูลที่เป็นจุดแข็งกับข้อมูลที่เป็นโอกาส (SO) จุดแข็งกับอุปสรรค (ST) จุดอ่อนกับโอกาส (WO) จุดอ่อนกับอุปสรรค (WT) ลงในแบบบันทึกข้อมูลการวิเคราะห์กลยุทธ์ ด้วยวิธี TOWS Matrix

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำร่างกลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ที่ประกอบด้วย กลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และ มาตรการ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาและปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินกลยุทธ์การพัฒนากลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง กำหนดคุณสมบัติ ได้แก่ เป็นผู้อำนวยการ หรือ รองผู้อำนวยการ/ อาจารย์ ที่มีความเชี่ยวชาญประสบการณ์ในการจัดทำแผนกลยุทธ์ของวิทยาลัยพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ไม่น้อยกว่า 5 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแนวทางที่ใช้ในการสนทนากลุ่มและแบบบันทึกการสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูลและการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วยประเด็นคำถาม 4 ประเด็น ได้แก่ 1) กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับผลการสังเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค หรือไม่อย่างไร 2) กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม

ในการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาลหรือไม่ อย่างไร 3) กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นมีความเป็นไปได้หรือไม่ ในการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล และ 4) กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นมีประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะ ในอนาคตของนักศึกษาพยาบาลหรือไม่ อย่างไร

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำแนวทางที่ใช้ในการสนทนากลุ่มที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษา ร่วมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบถูกต้อง เหมาะสม และ ความความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่า CVI เท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือจากหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย หาดใหญ่ เพื่อขออนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการประเมินกลยุทธ์ พร้อมส่งแนวทางการสนทนากลุ่ม เอกสารโครงร่าง การวิจัยและผลการวิจัยขั้นตอนที่ 1-3 แก่ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 คน โดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย การพิทักษ์ สิทธิกลุ่มตัวอย่าง และนัดวันเวลาในการสนทนากลุ่ม ใช้เวลาในการสนทนากลุ่ม 4 ชั่วโมง ตามประเด็นที่กำหนดไว้ 4 ประเด็น ได้แก่ ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของกลยุทธ์ที่สร้างขึ้น เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล โดยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นผู้ดำเนินการ สนทนากลุ่ม ผู้วิจัยเป็นผู้บันทึกผลการสนทนากลุ่มลงในแบบบันทึกการสนทนากลุ่มร่วมกับการบันทึกเทป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ทั้งจากการจดบันทึกและการถอดเทป มาวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์ เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

จริยธรรมวิจัย

โครงการวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ จากคณะศึกษาศาสตร์ และศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่ เลขที่รหัส 2/2565 รับรองตั้งแต่วันที่ 11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2565 - 11 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566

ผลการวิจัย

1. ทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 8 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา (Critical thinking & Problem Solving) 2) ทักษะ ด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) 3) ทักษะความเข้าใจในความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม (Cross-Cultural Understanding) 4) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork & Leadership) 5) ทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาที่สองในการดูแลสุขภาพ (Skill of Communication and Foreign Language for Complementary Care) 6) ทักษะด้านเทคโนโลยี (Technology Skill) 7) ทักษะด้านอาชีพ และ ทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skill) และ 8) ทักษะ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethic Skill)

2. การสังเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในอนาคต ของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ตาราง 1 สภาพแวดล้อมภายใน (จุดแข็ง และ จุดอ่อน) ขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จำแนกตาม 7S Model

สภาพแวดล้อมภายใน	
จุดแข็ง (Strengths)	จุดอ่อน (Weaknesses)
โครงสร้าง (Structure) 1. วิทยาลัยมีโครงสร้างองค์กรครอบคลุมทุกพันธกิจและไม่ซ้ำซ้อน กลยุทธ์ (Strategies) 2. แผนกลยุทธ์การพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 แก่นักศึกษาของวิทยาลัยมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ของคณะพยาบาล/สถาบันพระบรมราชชนก/แผนการศึกษาแห่งชาติ ระบบ (System) 3. วิทยาลัยมีระบบการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ 4. วิทยาลัยมีการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนานักศึกษาเพื่อบรรลุเป้าหมายองค์กร 5. วิทยาลัยมีระบบการดำรงรักษาบุคลากร การยกย่องเชิดชูอาจารย์ บุคลากร และนักศึกษาที่ปฏิบัติงานดี/ มีผลงานเด่น บุคลากร (Staff) 6. อาจารย์และบุคลากรได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี รูปแบบ (Style) 7. ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ มุ่งมั่นในการทำงาน มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ เน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วม ทักษะ (Skill) 8. อาจารย์มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์สาขาของตนเองส่งผลต่อการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา ค่านิยมร่วม (Share Value) 9. บุคลากรในองค์กรร่วมแรงร่วมใจในการปฏิบัติงาน	โครงสร้าง (Structure) 1. มีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบ่อยส่งผลต่อการสร้างความเชี่ยวชาญของบุคลากรในการปฏิบัติงาน กลยุทธ์ (Strategies) 2. การส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 แก่นักศึกษาเป็นโครงการระยะสั้นและขาดความต่อเนื่องในการพัฒนา 3. การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 แก่นักศึกษากับสถาบันการศึกษาอื่น และหน่วยงานภายนอกยังมีน้อย ระบบ (System) 4. ระบบและกลไกการดำเนินงานด้านการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 แก่นักศึกษายังมีประสิทธิภาพไม่มากพอ ขาดการวางแผนการทำงานแบบบูรณาการ 5. ระบบสารสนเทศของวิทยาลัยยังไม่เสถียรภาพ ไม่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา 6. ระบบการควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลขาดความต่อเนื่อง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินทักษะนักศึกษายังไม่ชัดเจน 7. ระบบและกลไกการบริหารงานวิจัยและนวัตกรรมของวิทยาลัยไม่เอื้อต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา บุคลากร (Staff) 8. จำนวนอาจารย์ที่มีวุฒิปริญญาเอกและตำแหน่งทางวิชาการยังมีน้อยส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในการสร้างเครือข่ายร่วมกับสถาบันการศึกษาอื่น หรือ หน่วยงานภายนอก รูปแบบ (Style) - ทักษะ (Skill) 9. ทักษะในอนาคตของอาจารย์บางด้านยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน/เป้าหมายที่สถาบันกำหนด 10. อาจารย์ที่มีทักษะการผลิตนวัตกรรมทางการแพทย์ / ด้านสุขภาพมีจำนวนน้อยส่งผลต่อการดำเนินงานในการพัฒนานวัตกรรมของนักศึกษา 11. ทักษะด้านภาษาอังกฤษของอาจารย์และบุคลากรยังไม่เป็นไปตามมาตรฐาน/เป้าหมายที่สถาบันกำหนดส่งผลต่อการดำเนินงานในการพัฒนาทักษะด้านภาษาของนักศึกษา 12. ทักษะทางด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของอาจารย์และบุคลากรไม่ทันต่อความก้าวหน้าของเทคโนโลยีส่งผลต่อการดำเนินงานในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีของนักศึกษา 13. ผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติและนานาชาติของอาจารย์ยังมีน้อย โดยเฉพาะทางด้านการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา 14. ผลงานนวัตกรรมทางด้านสุขภาพของอาจารย์และบุคลากรที่โดดเด่นในระดับประเทศมีจำนวนน้อย 15. ทักษะของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรยังไม่เพียงพอต่อการพัฒนาทักษะในอนาคตแก่นักศึกษา ค่านิยมร่วม (Share Value) -

ตาราง 2 สภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส และ อุปสรรค) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาลคณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก จำแนกตาม PEST Model

สภาพแวดล้อมภายนอก	
โอกาส (Opportunity)	อุปสรรค (Threat)
ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors) 1. แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (ด้านสาธารณสุข) ส่งเสริมการสร้างกำลังคนด้านสุขภาพที่มีคุณภาพมาตรฐานสู่ชุมชน ด้านการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมด้านสุขภาพเพื่อพัฒนาสุขภาพของชุมชนและสังคมอาเซียน 2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติส่งเสริมการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 แก่นักศึกษา 3. สถาบันพระบรมราชชนก มีวิสัยทัศน์ เป็นสถาบันการ ศึกษาที่“มุ่งสร้างผู้นำและนวัตกรรมสุขภาพสู่ชุมชน เพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน” และกำหนดสมรรถนะหลักของบัณฑิต คือ “4 Cs for C” ประกอบด้วย Critical Thinker, Communicator, Collaborator, Creator for Community Engagement ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) 4. สถาบันพระบรมราชชนกสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานพัฒนานักศึกษา ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Cultural Factors) 5. หน่วยงานภายนอกให้ความร่วมมือร่วมมือ และสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา 6. แหล่งฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา สถาบันการศึกษาใกล้เคียงให้ความร่วมมือร่วมมือและสนับสนุนการพัฒนานักศึกษา ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) 7. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเอื้อให้การดำเนินงานมีความสะดวก รวดเร็วขึ้น	ด้านการเมืองและกฎหมาย (Political and Legal Factors) 1. ระบบการส่งเสริมความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์และบุคลากรยังคงล้าสมัย ส่งผลให้บุคลากรมีการโยกย้าย ลาออก จำนวนมาก ด้านเศรษฐกิจ (Economic Factors) 2. ระเบียบการใช้จ่ายเงินงบประมาณของสถาบัน มีหลายขั้นตอน ไม่เอื้อต่อความคล่องตัวในการดำเนินงาน ด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social-Cultural Factors) 3. สังคมและวัฒนธรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว และซับซ้อนมากขึ้นส่งผลให้การดำเนินงานมีความยากขึ้น 4. ผู้ใช้บัณฑิตมีความคาดหวังต่อคุณภาพบัณฑิตสูงขึ้น 5. มีสถาบันการศึกษาพยาบาลเพิ่มขึ้นทำให้การแข่งขันสูงขึ้น ด้านเทคโนโลยี (Technological Factors) 6. เทคโนโลยีทางการแพทย์ การสาธารณสุขและการพยาบาล มีพัฒนาการอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น

3. กลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก การยกร่างกลยุทธ์ ด้วยวิธี TOWS Matrix ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยและส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ 4 บูรณาการการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล

4. การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ผลจากการสนทนากลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 ท่าน พบว่ากลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ทั้ง 4 กลยุทธ์มีความเหมาะสม มีความสอดคล้อง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างกลยุทธ์และการพัฒนาทักษะในอนาคต 8 ด้าน

กลยุทธ์	ทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา	ทักษะการสร้างสรรค์และนวัตกรรม	ทักษะความเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรม	ทักษะด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ	ทักษะการสื่อสารและการใช้ภาษาที่สื่อใจในการดูแลสุขภาพ	ทักษะด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศทางการพยาบาล	ทักษะด้านอาชีพ และทักษะการเรียนรู้	ทักษะด้านคุณธรรมจริยธรรม
กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา	✓	✓	-	-	-	-	✓	-
กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา	✓	✓	-	-	-	-	✓	✓
กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยและส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ	-	-	-	-	-	✓	✓	-
กลยุทธ์ที่ 4 บูรณาการการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมทักษะในอนาคตของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ กลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการใช้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษา ช่วยยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไทย ช่วยพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการได้ โดยเฉพาะการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4.0 ซึ่งเป็นระบบการรับรองคุณภาพและมาตรฐานระดับหลักสูตรเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการคุณภาพของบัณฑิต การสร้างความเป็นสากล การมุ่งสู่ความเป็นโลกาภิวัตน์ การตอบสนองต่อความต้องการของสังคม การสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนผู้เรียน และความร่วมมือระหว่างประเทศ (ASEAN University Network, 2020) โดยเฉพาะเกณฑ์คุณภาพข้อที่ 6 การส่งเสริมและการให้บริการนักศึกษา ซึ่งเกี่ยวข้องกับนักศึกษาโดยตรง มีการส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาทั้งในด้านวิชาการ (Academic) และไม่ใช่วิชาการ (Non-Academic) นอกจากนี้เกณฑ์คุณภาพข้ออื่น ๆ ช่วยสนับสนุนการพัฒนาให้นักศึกษามีทักษะในอนาคตได้เช่นกัน เช่น เกณฑ์คุณภาพข้อที่ 1 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร โดยการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการในอนาคต เกณฑ์คุณภาพข้อที่ 2 โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร โดยจัดโครงสร้างและเนื้อหาหลักสูตรที่ทันสมัยและทันต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต เกณฑ์คุณภาพข้อที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอน ซึ่งการออกแบบวิธีการสอนที่ดีสามารถพัฒนาทักษะที่สำคัญในอนาคตแก่นักศึกษาได้ เกณฑ์คุณภาพข้อที่ 4 การวัดผลและการประเมินผลนักศึกษา ซึ่งหากมีการวัดและประเมินผลระหว่างการจัดการเรียนการสอนจะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังได้ และเกณฑ์คุณภาพข้อที่ 5 คุณภาพของบุคลากรสายวิชาการ ทั้งอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนที่มีความรู้ความสามารถที่ดีมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานพัฒนานักศึกษา รวมทั้ง เกณฑ์คุณภาพข้อที่ 7 โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งการจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐานให้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ก็จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบและกลไกการพัฒนาอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนเพื่อพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษา เป็นกลยุทธ์ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาได้ ทั้งนี้เนื่องจากอาจารย์เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนานักศึกษา หากได้รับพัฒนาด้านอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ความสามารถด้านศาสตร์ การสอน การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และมีทักษะในอนาคต เพื่อให้สามารถนำความรู้ความสามารถของตนไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ Sarakettrin, Rongmuang, & Chantra (2019) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนสาขาพยาบาลศาสตร์ ในทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาพยาบาลไว้ว่าอาจารย์พยาบาลเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาศักยภาพนักศึกษาพยาบาลให้มีทักษะแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งอาจารย์พยาบาลผู้สอนต้องมีสมรรถนะและบทบาทในด้านต่าง ๆ ทั้งหลักการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ การพัฒนาหลักสูตรและการนำไปใช้ การปฏิบัติการพยาบาล การวิจัยและการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ การสื่อสาร ความร่วมมือ การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน กฎหมาย/จริยธรรม และความเป็นมืออาชีพ รวมถึงการจัดการ การมีภาวะผู้นำ และการเป็นผู้สนับสนุน นอกจากนี้แล้วบุคลากรก็มีความสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษาด้วยเช่นกัน (Junwin, Ratchathawan, Witwattanangoon, & Kanchanaaree, 2022; Chaiyes, Preeyanont, Phonoi, & Thongkanya, 2023)

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ทันสมัยและส่งเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคดิจิทัล มีความจำเป็นต้องใช้เทคโนโลยีทั้งในการเรียนการสอน การสืบค้นข้อมูล การทำงาน ประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การนำเสนอ ฯลฯ ซึ่งปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาด้านความพร้อมของอุปกรณ์และระบบเครือข่าย (Network) จุดเชื่อมต่อแบบ LAN และแบบไร้สาย (Wifi) มีไม่ทั่วถึง สัญญาณของโครงข่ายการสื่อสารไม่เสถียร (Sitvoranonand, & Ladavalya Na Ayuthya, 2023) ดังนั้นจึงวิทยาลัยควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยีของนักศึกษา

กลยุทธ์ที่ 4 บูรณาการการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมทักษะในอนาคตของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นกลยุทธ์ที่ช่วยพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาประสบความสำเร็จได้ เนื่องจากการพัฒนาทักษะในอนาคตแก่นักศึกษาจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาและกระทำอย่างต่อเนื่อง จากผลการสังเคราะห์ข้อมูลปัญหาอุปสรรคของการพัฒนาทักษะในอนาคตพบว่าพัฒนานักศึกษามักเป็นโครงการระยะสั้น ขาดความต่อเนื่องและมักดำเนินการโดยอาจารย์กลุ่มงานพัฒนานักศึกษา ขาดการวางแผนร่วมกันกับฝ่ายอื่น ๆ ดังนั้นการบูรณาการความร่วมมือในการวางแผนพัฒนานักศึกษาร่วมกันระหว่างการจัดการเรียนการสอนกับการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรทำให้มีความเชื่อมโยงกันจะช่วยให้การพัฒนานักศึกษาได้ดียิ่งขึ้น ซึ่ง Saokhumkate & Mangkhang (2021) ได้พัฒนากิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสังคมศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการคิดเชิงอนาคตสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ทำให้นักเรียนมีทักษะการคิดเชิงอนาคตอยู่ในระดับดีมาก มีคุณลักษณะการคิดเชิงอนาคตอยู่ในระดับดีมาก

การนำผลวิจัยไปใช้

1. สามารถนำกลยุทธ์ทั้ง 4 กลยุทธ์ ไปใช้ในการออกแบบแผนงานโครงการ กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะอนาคตแก่นักศึกษา

2. จากการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายใน พบว่าวิทยาลัยยังมีจุดอ่อนในหลาย ๆ ด้าน ควรเร่งรัดพัฒนา หรือ ปรับปรุง แก้ไขจุดอ่อนที่มีอยู่ เช่น ปรับวิธีการดำเนินงานในการส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 แก่นักศึกษาให้เป็นโครงการระยะยาวที่มีความต่อเนื่อง โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกฝ่าย ปรับปรุงระบบสารสนเทศของวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพเอื้อต่อการพัฒนาทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา มีการควบคุม กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

3. จากการสังเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมภายนอกพบว่า มีโอกาสจากภายนอกที่เอื้อต่อการดำเนินงาน ดังนั้นวิทยาลัยควรนำโอกาสจากภายนอกองค์กรมาทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการดำเนินงาน เช่น การสร้างเครือข่าย

ความร่วมมือกับหน่วยงาน องค์กรต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ในการสนับสนุนงบประมาณการดำเนินงาน พัฒนานักศึกษา การจัดเวทีวิชาการเพื่อส่งเสริมทักษะในอนาคตแก่นักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษางานวิจัยประเมินประสิทธิผลกลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล
2. เนื่องจากการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาทักษะในอนาคตของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนกในครั้งนี้ เป็นการศึกษาข้อมูลจากวิทยาลัยพยาบาล ทั่วประเทศ ซึ่งข้อมูลที่ส่งเคราะห์เป็นข้อมูลของวิทยาลัยส่วนใหญ่ ทำให้มีบางวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกที่มีความแตกต่างไปจาก ผลการศึกษาในครั้งนี้ ดังนั้นกลยุทธ์ที่สร้างขึ้น อาจไม่เหมาะสมกับบริบทของบางวิทยาลัย การศึกษาครั้งต่อไป อาจศึกษาเฉพาะกลุ่มวิทยาลัยที่มีลักษณะสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน เช่น ศึกษาวิทยาลัยพยาบาลที่อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน

References

- ASEAN University Network. (2020). *Guide to AUN-QA Assessment at Programme Level Version 4.0*. Bangkok: Chulalongkorn University.
- Chaikongkiat, P., Niha, S. & Chantarasiripoot, B. (2019). 21st Century learning skills of nursing students: A survey research in Yala. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 6(1), 112-120. (in Thai)
- Chaisooksung, S., Sumettikoon, P., & Siribanpitak, P. (2015). Academic administration strategies to promote 21st century skills of students in alternative private schools. *Sripatum Chonburi Academic Journal*, 12(1), 99-108. (in Thai)
- Chaiyes, C., Preeyanont, P., Phonoj, N., & Thongkanya, P. (2023). Factors affecting to the learning skills in the 21st century among Mahidol university's undergraduates. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahasarakham University*, 42(3), 340-353. (in Thai)
- Chantra, R. & Sarakshetrin, A. (2017). Learning skills in 21st century of nursing students at Boromarajonani college of nursing, Suratthani. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 4(1), 180-190. (in Thai)
- Choojai, R., Patchee, K., & Kitnopkiat, K. (2001). Quality of nursing graduates of Boromarajonani college of nursing, Ratchaburi perceived by the superiors, academic year 2018. *Journal of Research for Health Improvement and Quality of Life*, 1(1), 58-67. (in Thai)
- Giles, S. (2018). *How VUCA is Reshaping the Business Environment, and What It Means for Innovation*. Retrieved April 16, 2021, from https://www.researchgate.net/publication/333907737_How_VUCA_Is_Reshaping_The_BusinessEnvironment_and_What_It_Means_for_Innovation
- Junwin, B., Ratchathawan, R., Witwattanangoon, A., & Kanchanaaree, S. (2022). Factors influencing the development of 21st century skills among nursing students: A study from Prabommarajchanok institute, Ministry of public health. *The Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 9(3), 1-14. (in Thai)

- Khomtanet, S., Saedkong, P., Prombooth, R., Tupsai, T., Thitiyanviroj, B., Butudom, A., et al. (2020). A quality evaluation of the graduates, Boromarajonani college of nursing, Khon Kaen. *Journal of Curriculum and Instruction Sakon Nakhon Rajabhat University*, 12(34), 133-144. (in Thai)
- Khosuk, C. (2017). A qualitative research approach to nursing education in the 21st century. *Journal of Ratchathani Innovative Health Sciences*, 1(2), 1-13. (in Thai)
- Korsakul, V. (2018). *Lecture Documents for Strategic Management Courses*. Bangkok: Ramkhamhaeng University
- Kwamkhunkoei, J. (2019). *Strategic Planning Process*. Retrieved December 25, 2021 from <https://plan.vru.ac.th/?p=3596>
- Meekhamthong, P., & Saenpong, K. (2019). Techniques for analyzing development conditions for strategic planning of school. *New Academic and Research Journal*. 9(3), 111–120. (in Thai)
- Meenakorn, C. (2019). *Strategy Development*. Retrieved August 18, 2021, from <https://slideplayer.in.th/slide/16002563/> (in Thai)
- Namprom, T. (2019). *VUCA World*. Retrieved April 15, 2021 from <https://reder.red/vuga-world-18-12-2019/>
- Njnpeng, N., Katonyoo, C., Wongla, R., & Chawapeng W. (2004). *Development Strategies to be a Leader of Educational Institute of Nursing Colleges, Praboromarajchanok Institute*. Retrieved August 18, 2021 from <http://cmuir.cmru.ac.th/handle/123456789/1668> (in Thai)
- Nursing Council. (2022). The 7th National Nursing Research Conference on Trends and Challenge and Nursing Research Network in the Era of World-Changing Technology on January 27, 2022. Retrieved February 5, 2022 from <https://www.tnmc.or.th/news/430> (in Thai)
- Office of the Education Council. (2021). *Future Skill*. Bangkok: Office of the Education Council.
- Rangabtook, W. (2020). Thai learners' key competencies in a VUCA world. *Journal of Teacher Professional Development*, 1(1), 8–18. (in Thai)
- Saokhumkate, M. & Mangkhang, C. (2021). Development of Co-Curricular Activities in Social Studies to Promote Futuristic Think Skill for Secondary School Students. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 6(6), 373-386. (in Thai)
- Saraketrin, A., Rongmuang, D., & Chantira, R. (2019). Nursing education in the 21st century: competencies and roles of nursing instructors. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*. 20(1), 12 – 20. (in Thai)
- Sitvoranonand, N., & Ladavalaya Na Ayuthya, S. (2023). Factors, affecting the use of digital technology of staffs in the attorney general's office, Lampang province. *Journal of Modern Learning Development*, 8(9), 217-234. (in Thai)
- Stephanie L. (2021). *Future Skills You'll Need in Your Career by 2030*. Retrieved August 14, 2021, <https://www.topuniversities.com/student-info/careers- advice/future-skills-youll- need-your-career-2030>
- Wattanukul, P., & Mungsing, S. (2015). Knowledge and skills necessary for learning in the 21st century. *APHEIT*, 4(1), 84-92. (in Thai)

- World Economic Forum. (2020). *School of the Future Defining New Models of Education for the Fourth Industrial Revolution*. Retrieved December 25, 2021, from <https://www.weforum.org/press/2020/01/from-wall-less-design-to-robotics-training-meet-the-16-schools-defining-the-future-of-education/>
- Youngtrong, P., Siridhrungsri P., & Khamdit, S. (2017). The strategies for the desirable characteristic development of Learners in basic education institutions the 21st century. *Suthiparithat*, 31(100), 1-12. (in Thai)